

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára:
 Egész évre 1.80
 Fél évre . . . . . —.95
 Negyed évre . . . . . —.50
 Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztők
 LEPSÉNYI MIKLÓS
 és
 NÉMETH GELLÉRT.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Práter-utca 44.
 Egy példány hirdetés ára 10 krajcár.

Bánffy önkéntes távozása, mely régen megtörtént volna,

de az udvari körök és karok a szó szoros értelmében határozottan ragaszkodnak hozzája.

Megbukott az országkínzó!

Sóhajts föl megkönnyebbülten te szegény, agyongyötört nép!

Fokiazódtól megszabadítottunk! Megszabadi ott az ellenzék hazafiassága és áldott jó királyunk apai szive.

Bánffy Dezső báró és bűnös kormánya megbukott!

Megbukott érdem szerint, **csufosan!** Még azt a „*tisztességes temetést*“ is megtagadtuk tőle, amelyért annyira sopánkodott!

Még saját pártjának se engedték, hogy neki szavazhassa meg az ujoncokat, az adókat és a fölmentvényt azért, hogy január elsejétől az alkotmány ellenére kormányzott.

Nem engedték az országgyűlésen szóhoz jutni azt, aki a nép szavát a választásoknál csalás, furfang, erőszak és vérrel elnémitotta és hallani se akarta.

Kitoltuk abból a bársonyszékből, melyhez ugy ragadt, mint a kullancs.

Elrettentő példaként aláztuk meg őt, ki vakmerőségében nem ismert se törvényt, se jogot.

Ily szégyenletesen nem bukott még miniszterelnök sehol és soha! Nem a parlamenti harcban bukott meg s nem azáltal, hogy leszavazták, hanem azáltal, hogy az ellenzék ily emberrel nem akart többé szóba állani, nem beszélt vele és nem kívánta beszédét hallani.

Nagy és az utolsó erőket megfeszítő harc volt az, mely mult év szeptember 5-ike óta folyt.

Elkeseredett és elszánt.

Éreztük, hogyha őt nem semmisítjük meg, magunk veszünk el s velünk együtt a nép utolsó őszinte védői. Elveszett volna az a kis csapat, melyben még bizott a nép meg nem romlott és meg nem vásárolt része. Ezen bizalom, ezen ragaszkodás öntött lelkesedést szívünkbe, ez adott kitartást keblünkbe, ez tett oly erősekké és elszántakká, hogy készen álltunk a véres halálra is, a népért, a mi jóságos népünkért! De ez elszántság hozta meg a győzelmet is, a mi kised-táborunkba.

Igenis, **győztünk!** Győztünk, mert Bánffytól és kormányától el van véve a hatalom, a dicsőség és az ország. Lent ülnek már a porban, akik előbb fönt uralkodtak a dicsőség hegyesucán. Szégyen, gyalázat és megvetés az osztályrészük. Meghaltak úgy, hogy többé sohase fognak föltámadni!

Győztünk a nagy hadjáratban, de nem győztünk még végleg a háboruban.

Az ellenzék megtette kötelességét emberül. Voltak ugyan, akik hiányoztak a csatarendből, kik üres kifogásokkal elpártoltak a veszély idején tőlünk és most szégyenkezve keresik föl

győztes bajtársaikat a parlamentben. Majd ezeket névszerint is megismertetjük a néppel.

A néppárt megtette a magáét. Harcolt az utolsó percig, hősies kitartással. Az országkínzó lelkiismeretlen gonoszsága folytán bár csak kis számban foglalhat helyet az országgyűlésen, mindazonáltal nagy része volt abban, hogy a gonosz népkínzó elveszítette a hatalmat, melyet oly bűnösen kezelt, melyet a nép kínzására és elnyomására használt egyedül. A kis néppárt kitartó és hathatós küzdelmével megvetette alapját annak, hogy egy egészségesebb és *tisztességes* kormányzat létesüljön, mely a népet nem tekintheti türelmes birkának, kit folyton nyírni, nyírás közben megcsipdesni és ha tetszik, lemészárolni is büntetlenül lehet.

Megtanította ez a kis néppárt a tatárokat, hogy nincs az a többség a világon, lett legyen az még annyi millió árán összevásárolva s legyen még oly rabszolga lelkű, a husosfazekak körül még oly tovakodó, mely urát és zsarnokát megvédeni tudná, egy törpe, de elszánt és lelkes csapattal szemben is, melyben él a hit és szeretet a nép iránt. A legkisebb ellenzék is rendkívül erős, ha tudja, hogy a nép egész becsületességében, egyenes-szívűségében és ragaszkodásában, a háta mögött áll.

De tanulhat ezen nehéz és kemény hosszú harcból a nép is. Megtanulhatja, hogy azok, kik nem vásárolták meg a választásoknál, akik nem vesztegetéssel szereztek meg mandátumukat, azok nem feledkeznek meg kötelességükről és készek a legfáradalmasabb harcot felvenni, hogy a nép érdekeit előmozdítsák.

Letünk volna csak többen, nem tartott volna még ily sokáig se a harc és még különb eredményeket is kivívhattunk volna. De adjunk hálát Istennek, hogy ezt is elértük. Okulni fog jó népünk már ezen is s még nagyobb bizalommal, még szívósabban csatlakozik pártjához és tart ki mellette. Látja a lefolyt harcból, hogy pártja, a **néppárt** bizalmat érdemel, mert nem tunyálkodik s a nép javát a szíven viseli.

Az első lépés megtörtént azzal, hogy csufosan megbuktattuk az országkínzót, megbüntettük a népnuzót és így egy jobb jövőnek nyitottuk meg az utat. Örködni fogunk ébren, hogy újra ne egy népkínzó kerekedjék a hatalomra. Mi, bármilyen csekély is számunk, beigazoltuk, hogy meg is tartjuk azt, amit a választásoknál ígértünk: harcolunk a hitért és védjük a népet.

Az első sikert elértük. Megbuktattunk egy gonosz kormányt. Ha a nép kitart mellettünk, következni fog a többi, még nagyobb siker is.

Érzik a képviselőházban is a néppárt befolyását, da cára csekély számának. Érzik azt a bizalmat és igazán megindító hűséget, melylyel

a nép ragaszkodik pártjához; érzik, miként követi figyelemmel a pártjának működését és miként mozdulnak meg egy fölhevésre ezek és ezek. Látják ezt a 29 pontból álló kérvénynél is. Látják, miként indult meg a tiltakozások árja a hirhedt Tisza-féle törvényjavaslat ellen. Ez megható és fölemelő. Ugy-e, mire képes a nép összetartása!

Azért tartsunk össze. Ne lankadjunk. Terjesszük a néppártot szóval és írással, ismerőseink között és ne hagyjuk el azokat, akik csak imént egy nagy és nehéz harcban a *népért* küzdöttek. Csak a nép miatt buktattuk meg a legcsufosabban az országkínzót. Nagy erőmegfeszítés árán sikerült ez. Azért vigyáznunk kell nagyon, hogy ily szomorú idők ne jöjjenek többé az országra. S ez csak a néptől függ. Ha a pártjához csatlakozik, akkor nem ül többé nyakára egy oly elvetenült gonosz ember, mint a milyent most úztünk ki szégyenletesen, a miniszterelnöki székéből.

Rakovszky István.

POLITIKAI HIREK.

A 29 pontból álló kérvény.

A 29 pontból álló kérvényt mind nagyobb számmal nyújtja be a nép a képviselőházhoz. Nagyon jól van így. Csak sürgessék folytonosan ama kérvényben fölvetett 29 pont megvalósítását, mert az lenne csak igazán üdvösséges a népre.

Ujabbban a következő községek kérvényei kerülnek a képviselőház asztalára:

1. *Bodorfa*, 58 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
2. *Török-Szent-Miklós*, 640 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
3. *Csépa*, 388 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
4. *Gyöngyös*. Két példányban nyújtja be a 29 pontu kérvényt. Az egyikben 419, a másikban 663 aláírás van. Összesen tehát 1082 aláíró találkozott Gyöngyösön. Eljén a derék város! Ennyire még egy se vitte. Beadja Lepsényi Miklós.
5. *Egyek*, 162 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
6. *Felső-Dud*, 33 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
7. *Tápió-Györgye*, 336 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.
8. *Nagy-Ráth és Kis-Ráth*, 55 aláírással. Beadja Lepsényi Miklós.

Nagy a mi szívünk öröme, hogy a 29 pontu kérvénnyel így együttért a mi jó népünk. Higyétek meg, midőn e sorokat írjuk, az öröm könnyei potyognak szeminkből. Oh, csak meg tudnánk ölelni mindnyájukat! De kedves testvérek! még ezzel nem tettetek ám sokat. *A választás, a választás*, — ez a fő. Ott legyetek emberek s ne hagyjátok magatokat megvásárolni. Határozzátok el ti is *már most*, amit a derék Máhomfa elhatározott, hogy l. csak olyan képviselőt

választ, amelyik a 29 pontot elfogadja: 2. a jelölttől annak idején semmit se fognak elfogadni, sőt ők vendégelik meg, ha közéjük megy; 3. olyan embert még pásztornak se választ meg, aki a Magyar Néplapnak nem előfizetője.

Ezt tegyétek testvérek ti is, mindenfelé, az egész országban!

Akkor aztán elmondhatjuk, hogy élünk!

A kormány megbukott.

Isten igazságos haragja porba sujtotta Bánffy Dezsőt és kormányát.

A népgyötrő kormány megbukott. Bánffy többé már nem miniszterelnök. Megszégyenülve, meggyalázva, leforrázza el kellett hagynia hivatalát. Mint az eb, melynek derekát leütötték, vonitva és mászva vonszolta el testét. Ne félj jó nép, nem kinez többé tégedet. Hisszük, hogy becsületes kormány jön, aki falusi nyomorgatóidtól is megszabadít. Lásd, az Isten meghallgatta imádságodat, könyörült rajtad, megszabadított attól a szivtelen durva zsarnoktól, kinek emberekre lövetni csak annyi volt, mintha verebekre puskáztak volna. Ne hidd, hogy ez az örvendetes eredmény pusztán az ellenzék harcának a sikere. Nem, nagyrészt a te imádságod gyümölese ez. Mert az imádság ám a legrettenetesebb fegyver. S akit imádsággal támadunk meg, mint a Bánffy-kormányt, az el van veszve. Betelheim zsidó ezen ugyan nevet és csufolódik, de azért mégis csak úgy van ez. Az Isten adta nekünk ezt a diadalt, tehát az Istennek kell megköszönnünk is.

Köszönjük is meg buzgó szívvel.

Mondassatok mindenfelé hálaadó sz. miséket, hogy az Isten megszabadított bennünket a mi legnagyobb ellenségünktől. Zendüljön föl a Téged Isten dicsőitőnk magasztos éneke.

De egyuttal imádkozzatok azért is, hogy a megbukott vallástalan népkínzók helyére, mélyen vallásos férfiakat adjon az Ur.

Megcafoltt lázadás.

A zalamegyei kisgazdákról az utóbbi időben azt a hírt terjesztették, mintha köztük lázadás készülne, azok miatt az erélyes rendszabályok miatt, melyeket a kormány, Darányi földmívelési miniszter kezdeményezésére, a bortörvény szigorú végrehajtása végett életbeléptetett. Ezek a híresztelések fölháborodást kelteket Felső-Örs zalamegyei község szőlősgazdák közt, melynek az illetők, 55 kistermelő aláírásával ellátva, a földmívelési miniszterhez intézett hosszabb felterjesztésben adtak kifejezést. Ebben az említett község szőlősgazdái erélyesen visszautasítják azt az állítást, mintha a bortörvény végrehajtása köztük lázongást vagy elégedetlenséget okozna, sőt ellenkezőleg, elismeréssel üdvözlük Darányi minisztert a borhamisítók elleni erélyes fellépéseért s bizalommal kérik, hogy a bortermelés fölvirágoztatása érdekében ezután is teljes erélyvel folytassa a borhamisítók elleni akciót.

Országgyűlés.

Az egyheti szünet után csak két nap ülésezett a Ház, aztán megint elnapolták. Mert ekkor következett be a kormány lemondása. Az új kormány megalakulásáig tehát nem tarthatnak ülést.

A válság.

A kormány megbukott.

Hald meg Magyarország, hald meg egész világ, a mi nagy örömünket. Hirdessétek mindenfelé, kiáltások szakadatlanul, hogy nagy a mi szívünk öröme, nagy a mi boldogságunk, mert a népnymorgató liberális kormány végre mégis *megbukott!*

Régóta vártuk ez örömhirt, régóta küzdünk e sikerért, sőt nemcsak küzdünk, de szenvedtünk is érte minden üldözést, birságot és börtönt, verést és szégyent. S ime, az Isten megjutalmazta erőlelkűségünket, csüggedetlen, kitartó harcunkat.

Majd alig akarjuk hinni, pedig úgy van: Bánffy és egész kormánya megbukott!

Igen, megbukott. Elpusztul arról a helyről, melyen nagyobb fajankó és lelkiismeretlenebb gonosztévő még soha se ült. Igenis, gonosztévő, lator, mert aki a haza jogait el akarja árulni, az *gonosztévő!* Bánffy pedig az ischli megállapodással ezt akarta és miniszter-társai és mamelukbandája, kik előtt csak egyetlen szentség van, a husosfazék, ebben nyújtottak neki segédkezet. Aljas hazaárulók! De megkapták hazaárulásuk díját. Az ellenzék kitartó derék harca megtermette az édes gyümölcsöket. A népgyilkoló kormányt kihuzta végre a miniszteri székből és odadobta a megvetés szemétdombjára. Epen oda való! Megfelelőbb helyet nem is lehetne neki találni. Az utolsó szurást a király adta meg neki, midőn látta, hogy ez a hazug fráter csak áztatja, de semmire se tud menni, a képviselőházban semmit se tud keresztülvinni s minden tudománya csak a hazudozásban s a népkínzásban áll. A középkorban az elítéltek képére tüzes vassal oda-sütötték a gonosztévők bélyegét, melyet letörölni, lemosni nem lehetett. Így mindenki már messziről megismerte és kerülhette őket. Kár, hogy ez a szokás kiment a divatból. Legalább most Bánffynak és gonosz cinkostársainak pofáját is meg lehetne jelelni tüzes vassal, oda lehetne sütni az elvetemültek gyalázatbélyegét, hogy ahol csak megjelennek, mindenki megismerhesse és leköphesse őket.

Általános megvetés kíséri Bánffyt és kormányát a megsemmisülés örvényébe. Az egész országban nincs egy, de egyetlen egy becsületes ember se, aki sajnálná őket. A tisztesség örül és vigadoz ezen a bukáson. Csak a husosfazék hősei vannak halálra rémülve, hogy mi lesz most ő velük? Mi lesz? Ti is meg fogtok semmisülni, gazok. Elérkezett a harag napja. Vége hatalmatoknak! Ti a szegény nép husát ettétek eddig. Ezentul mos ékon fogtok táplálkozni. Mert legyetek meggyőződve, hogy Bánffyval együtt a romlottságnak, a gázságnak, az aljasodásnak is meg kell buknia. A közélet pusztító fillékszeráira szénkéneget kell bocsátani, hogy forduljanak föl. A hajszáznak, a vásárnak, a piszkos gseftnek, a népcsalásnak és népnuzásnak is meg kell végre szünnie. Az új kormánynak tisztának kell lenni a piszoknak még árnyékától is.

Elképzelhetetlen, minő küzdelmet folytatott Bánffy és bandája a hatalomért. Semmi áron se akartak ám elmenni. Ugy ragaszkodtak ahhoz a bársonyszékhez, mintha abból nőttek volna ki. Megmontuk, hogy ez az ember nem megy addig, amíg csak ki nem rugják. És csakugyan, úgy kellett kirugni. Hanem hát kirugták alaposan. Olyat bukfencezett, hogy gyönyörűség volt nézni. Ily csufosan még soha se bukott kormány. Az igaz, hogy a csufos bukásra még egy se szolgált rá annyira, mint a Bánffy-kormány.

Másfél hónapig áltatta a királyt, hogy az ellenzékét legyőzi, lecsöpüzi S hittek neki, mert úgy tud dicsekedni, hogy azt véljük, ő a világ leghatalmasabb embere. De a hetek multak s egy lépésnyivel se tudta az ügyeket előbbre vinni. Mind jobban átlátták, hogy ennek csak szája van, de a feje üres. Azonban Bánffy egyre ígért eget-földet, hogy csak bízzák reá a dolgot, majd elbánik ő a rakoncátlanokkal. Arra szerette volna a királyt rávenni, hogy oszlassa föl a házat s rendeljen el új választást. Persze arra számított e kegyetlen vadállat, hogy a választáson az egész ellenzékét eltiporja s aztán rendben lesz minden. A király nem akarta a nemzetét kiténni a választás győtrélméinek, azért nem fogadta el Bánffy tanácsát. Egy hét mulva megint elő terjesztette a Hazafelosztására vonatkozó javaslatát. Azt hitte, hogy most már talán sikerül elérnie titkos célját. De nem sikerült. Ezt a tervet négy-szer terjesztette az uralkodó elé, de mindig visszautasítással találkozott. Végre mikor látták, hogy ez az ember csak beszél, de ígéretének nem tud ura lenni, a mult hét elején egyszerűen meghagyták neki, hogy három nap alatt vagy hozza rendbe az ellenzékkel az ügyeket, vagy mondjon le.

Bánffy most már látta hogy vesznie kell. Arra törekedett tehát, hogy a Tiszákat tartsa fölül, mert akkor ő is puhára esik. Abban fondorkodott azért, hogy Lukács Lászlót, a pénzügyminisztert tegyék meg utódjául. De mikor ezt nem fogadták szívesen, az uralkodó legkedvesebb emberét, *Fehérváry Géza* honvédelmi minisztert, ki szintén a Tiszák embere, szerette volna a miniszterelnöki székbe juttatni.

Az összes kormánypartii lapok el is kezdtek kiáltozni, hogy a békét csak Fehérváry állíthatja helyre, mert ő bírja a szabadelvű párt bizalmát. Föl akarták ezzel a zajjal hívni a felségfigyelmét az ő óhajításukra. Mert nagyon féltek attól, hogy *Széll Kálmánt* fogja a király megbízai kormányalakítással, aki ugyancsak a király fölhívására, már régóta tárgyalt az ellenzékkel. Széll azóta a Tiszák csoportja nagyon rossz szemmel nézte, mert feltette tőle hatalmát s mindent megpróbált hogy az ő megbízatását megakadályozza.

Bánffy nem tudta a megszabott 3 nap alatt a békét nyélbe ütni, tehát kénytelen volt lemondani.

Mult szombat volt a nevezetes nap, melyen a képviselőházban bejelentette, hogy a kormány beadja lemondását. No iszen, lett erre öröm, tombolás! Az ellenzék majd a börtönből bujt ki, hogy mégis elérte célját. A kormánypartii azonban nagyon le volt hangolva. Mg a kormánypartii sajtó, főképp Bettelheim zsidó lapjai, még most is folytatták arcátlan fenyegetéseiket. Az ellenzékre kígyót békát kiáltottak s nagyon világosan irtak arról is, hogy a jövő miniszterelnök csak *Fehérváry Géza* báró lehet. Ez a koronának szólt.

Másnap, azaz vasárnap Bánffy, Lukács és Fehérváry miniszterek Bécsbe mentek, hogy írásban adják át a királynak a minisztérium lemondását. A lemondó miniszterelnök mindig ajánlatot szok tenni a felségnek, hogy kit nevezzen ki utódjául? Bánffy Dezső Fehérváryt ajánlotta. S azért is vitte magával Bécsbe Bánffy Fehérváryt, hogy a király mindjárt megbízhassa őt a kormány megalakításával. Lukács is volt kihallgatáson a királynál s ő is azt tanácsolta, hogy Fehérváry nyersen megbízást a kormányalakításra. Fehérváryt is maga elé hívatta a király, amidőn Fehérváry hajlandónak is nyilatkozott a miniszterelnökség elfogadására.

Itthon már nagy volt az öröm a Tiszák falkájában. Biztosra vették, hogy Fehérváry következik. Tehát a hatalom tovább is a kezökben marad. Hisz Széllt

nem is h
heim zsidó
kon is
aminőt c

De
örömkö
reggel 11
kigömböl
volt a ki
az ered

Dél
nézve ör
ő felség
kormány

Elk

városban

jobban

lapja hé

bizatás

ges! Be

dés, hog

mind a

visszalé

No

alább ha

Sz

alakítás

tériumak

Há

dicsőség

Élj

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

nem is hívták Bécsbe; eszerint ő szóba se jött! Bettelheim zsidó lapjai arcatlanság dolgában még önmagukon is tultettek. Oyan pökbendi cikkeket hoztak, aminőt csak egy elkapatott zsidó képes írni.

De vasárnap este különös hír hűtötte le nagy örömeiket. Azt jelentették Bécsből, hogy a felség hétfő reggel 11 órára magához rendelte Széll Kálmánt. A kigömbölyödött arcok egyszerre hosszúra nyultak. Nagy volt a kíváncsiság, hogy mi lesz Széll kihallgatásának az eredménye?

Délután 3 órakor már jelentették Bécsből a reánk nézve örvendetes s a Tiszákra nézve lesújtó hírt, hogy *ő felsége, a király, Széll Kálmánt bizta meg az új kormány megalakításával.*

Elképzelhető, milyen öröm lett egyszerre a fővárosban! S milyen rémület a Tiszák párijában! Legjobban jellemzi zavarukat az, hogy a kormány esti lapja hétfőn egyszóval se emlékezett meg Széll megbízatásáról. Mintha semmi se történt volna. Nevetséges! Bettelheim zsidón annyira erőt vett az elkeseredés, hogy másnap kijelentette, hogy mind a *Nemzet*, mind a *Magyar Ujság* szerkesztésétől rövid idő alatt visszalép.

No hát csak lépjen. Senki se siratja meg. Legálább hazefi nem.

Széll Kálmán most fáradozik minisztériuma megalakításában. Még mit se tudni arról, kiket fog minisztériumába meghívni?

Hála Isten, hogy ennyire jutottunk. Legyen ért: dicsőség Istennek és hála királyunknak!

Éljen a király!

Levél Afrikából.

II.

Tisztelt szerkesztő ur!

Ezer köszönet a „Magyar Néplap” régi számaiért és a 29 pontu kérvény küldéséért. Szorgalmasan áttanulmányozván a 29 pontu kérvényt, valamint a Magyar Néplapnak nekünk küldött régi számait, azon meggyőződésre jutottunk, hogy minket is csak a 29 pontu kérvényben foglaltak mielőbbi megvalósítása menthet ki nagy nyomoruságunkból. Ezen célból mindenekelőtt szervezni kezdtük a népet és megalakítottuk a „mohamedán országos népegyesület”-et, egy rupia, (a minék értéke egyenlő egy koronával az önök pénze szerint.) évi tagsági díjjal és főhívtuk a népet, hogy csatlakozzék ezen egylet köré, mely a munkából elő népnek javára alakított. Csak úgy tudjuk a 29 pontu kérvényben foglaltakat győzelemre vinni, ha az egész nép ezen egyesület köré sorakozik. És a mi szegény népünk még a paprikánál, sónál és dohánynál is takarékoskodik, csak hogy megfizethesse az évi egy korona tagsági díjat, mert mi ezen „mohamedán országos népegyesület” nemesak hogy megalakítottuk, hanem mindazt rögtön életbe is léptettük, ami jót a „Magyar Néplapban” a „Volksverein für das katholische Deutschland” című egyletről olvastunk. Nem egészen egy év leforgása alatt 2 millió tagja lett ezen egyesületnek, mert biz nem voltunk restek minden városban, mezővárosban és nagyobb községben népgyűlést tartani és a népnek előszóval is megmagyarázni a 29 pontu kérvényben foglaltakat, minthogy eddigi szabadkövács kormányaink mulasztása folytán a népnek igen nagy része se írni, se olvasni nem tud. Milyen lelkesedés

volt ezeken a gyűléseken, azt meg se írhatni, mert nincs rá szó, bárha a szónokok légtöbbszire magának a népnek egyszerű fiaik voltak, iparosok, mezőgazdák és értelmes munkások és csak a gyűlés vezetésére küldtünk ki a központból egy törvénytudó férfit, hogy a törvényeket nem igen ösmerő vagy azokat semmibe se vevő pasákat és janicsárjaikat, fogdmegjeiket és a községi skriblereket hataskörük túllépése esetén figyelmeztessék, hogy mi a joguk és kötelességük a népgyűléseken.

Azonban nem elégedtünk mi meg a „mohamedán országos népegyesület” megalakításával, hanem minden városban, községben, pusztán és tanyán 4 rupia évi tagsági díjjal „mohamedán néppárti országos képviselőválasztó egyesületet” is alakítottunk, melynek bevégzett 18-dik életevétől kezdve minden férfi tagja lehet és pedig akinek szavazati joga van, az rendes tag, akinek még nincsen szavazati joga, az pártoló tag. Nők csakis pártoló tagok lehetnek. Ezen egyesületnek, amellet hogy tagjai tagsági díjuk fejében ingyen kapják az általunk alapított „Mohamedán Néplapot”, első sorban az a feladata, hogy tagjai közül minél többnek szerezzék meg a választói jogosultságot és őket a választásokra szervezze, előkészítse, valamint a mohamedán hírlapokat, nyomtatványokat, röpiratokat és röpikeket terjessze. Mert van ám a mi szerezsen országunkban is minden 5 esztendőben ugynevezett népképviselő választás, csak hogy épen a nép nem választ, mert nincsen annak szavazati joga. Nem tiszta schwindli és szemfényvesztés-e tehát azt mondani: népképviselő, népképviselő-választás? Hogy milyen a mi jelenlegi népképviselőválasztási jogunk, megíthatja tisztelt szerkesztő ur a következőkből:

a) Szomszédomnak volt egy szamara. Ő ezen számár után mint fuvaros szavazati joggal birt. Azonban megdöglött a szamara és így elvesztette a szavazati jogát. Én mai napig se tudom, hogy szomszédomé vagy a számáré volt-e a szavazati jog?

b) Van községünkben egy izmaelita, ki család, uzoráskodás, orgazdaság stb. révén már egész falu határát megvette. Mig azelőtt 200 szavazati joggal bíró polgára volt községünknek, most egyedül csak neki van szavazati joga, mert birtokuk elvesztésével az a 200 becsületes ember elvesztette szavazati jogát is.

c) Van továbbá községünkben egy apagyilkos. Ugyanis agyonütötte apját, mert nem tudta bevárni halálát, hogy birtokába helyezkedhessen. Ennek az embernek, (kit csak vagyona és a paralisis progressiva mentett meg a bitófától,) mert vagyona van, van képviselőválasztói joga is, mig a becsületes munkából él és a legyet se bántja, annak nincsen.

d) Vannak községünkben házasságtörők, vadházasságban élők, részegesek, tékozlók, rest naplopók, istenkáromlók, ünneprontók stb. stb. s ezeknek mindnek van szavazati joguk, csupán azért, mert vagyonuk van, mig a jámborak és istenfélőknek nincsen szavazati joguk, minthogy a jelenlegi nyomorbérek és csak a gazdagokat dédelgető törvényeink mellett nem lehet tisztességes uton-módon vagyont szerezn.

Azt mondják ugyan, hogy a szegénynek azért nem jár szavazati jog, mert nem fizet adót és így nem jár hozzá az állam főtartásához. Hát a bor, sör, hus, cukor, petroleum, szesz, sajtolt élesztő után fizetett évi több mint 160 millió rupia fogyasztási adót, valamint a só és dohány egyedárúságból eredő több mint 80 millió rupia tiszta bevételt azok fizetik-e akik a külső országokban dózsölnek, tivornyáznak, nem

csak jövedelmeiket, de apáik örökségét is elpredálják, vagy akik a hazában élnek, mint a szegény munkásnép? És aztán, nem a szegény népből szedik-e a legtöbb katonát? Ha az a szegény ember jó a hazát védeni, a hazáért vérét ontani, akkor jogot is kell neki adni, hogy ne érezze magát kitagadott páriának és lelkesülten menjen a csatába, valahányszor a szultán szava hívja.

Különben ez a mi eddig érvényben levő szavazati jogunk olyan, mint a hó. Egyik esztendőben van, a másikban nincs és az ember soha se tudja, hogy van-e szavazati joga vagy nincsen, mert községi skriblerünk soha sem engedi nekünk megnézni és lemásolni, (bár törvény szerint jogunk volna rá,) hogy kinek is van a szavazói lajstromok szerint szavazati joga?

Fölvilágosítottuk tehát a népet gyűlésekben és ingyen osztott röpikek útján, hogy csakis az olyan képviselőjelöltre adja szavazatát, ki kötelezi magát a 29 pontu kérvényben foglaltak megvalósítására és így az általános, közvetlen és titkos szavazati jog behozatalára is, mert hiszen ez a mostani nép képviselői szavazati jog úgy se olyan, mint volt az a régi nemesi jog, melyet a nemes embertől soha se lehetett elvenni, míg az általános, közvetlen és titkos szavazati jog, mely nem a vagyonra, hanem az életkorra van alapítva, éppen olyan, mint a régi nemesi jog, hogy aki elérte a megfelelő életkort, az szavazó, akár tetszik, vagy nem tetszik a falu pennájának, vagy a pasának.

Különösen a szegényebb szavazók be is látták, hogy nekik csak addig van szavazati joguk, míg van adóval terhelt birtokuk. De minthogy a mostani törvények mellett leszegényedésük kimaradhatlan, tehát szavazati joguk is csak máig holnapig tart, ha legszigorubbban tartanak is be azt a választási törvényt.

Erre végig zugott az egész országon, mint szélvihar és mennydörgés: *Eljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog!* És kiáltotta ezt mindenki, kivévén a legfelsőbb tizezreket, kik a sok kiváltság, adókedvezmény stb. folytán még akkor is gazdagodnak, ha kis ujjukat se mozdítják.

Eppen most olvassom a „Mohamedám Néplapban“, hogy a „Mohamedám néppárt“ 200 helyen tart ma népgyűlést, melyekre a nép úgy siet nagy örömmel és lelkesedéssel, mint valamikor a zsidók husvétkor Jeruzsálemba, mert mindenütt, minden gyűlésre az általános, közvetlen és titkos szavazati jog kivívásának szüksége van a gyűlés tárgyául kitűzve.

Remegnek pasáink és a népnek minden vérszopói a népnek óriási lelkesedésétől, de mi nem bántjuk őket, mert nagy prófétánk és szent könyveink 5. parancsolata azt mondja nekünk: Ne öl! Nem, mi nem bántjuk őket, csak megvetjük, jobban mint izmaelitákat és a cigányokat, mert ha ezek megcsalnak vagy meglopnak bennünket, akkor úgy gondoljuk: azért teszik, mert idegenek vagyunk nekik. Dehát a mi pasáink, janicsárjaink, skriblerjeink stb. maguk is mohamedánok, hittestvéreink, igaz, hogy gonosz tetteik folytán már csak névleg.

De már be kell zárnom hosszúra nyult levelem, naradván a tisztelt szerkesztő urnak

legmélyebb tisztelettel

Dahomey, 1899. gyapotvirágzás idején.

Skorpion.

Ehség Kánaánban.

Dehogy, még a Kánaánnál is dúsabb Bácskában éheznek az emberek. Madarásról írják, hogy több mint 200 család éhezik. És kik ezen éhező családok? Azon szerencsétlen, félrevezetett aratók, kik a mult nyáron holmi kóbor zsidó-szocialista apostolokra hallgatva, sztrájkoltak, nem akartak méltányos bérért részaratásba állni. Maga Csintalan József is, a cucilisták madarasi vezére, koldulva szerzi meg gyermekei számára a kenyeret. Ahol azelőtt megbélyegző, szegény vala a koldulás, most 200-nál többen koldulnak. És kiktől? Akiket a nyáron gögösen fitymáltak s szertelen követeléseikkel arra kényszerítettek, hogy azok idegenből hozassanak aratókat. Bezzeg, nem mutatkoznak most azok a maszlagoló, nagyszájú vándorpróféták, kik a hiszékeny szegénységet elbolondították; hanem uriasan élnek a fővárosban azon tagdíjából, amiket a nyáron Madarason és egyéb községekben összeharcsoltak.

Nagyon szomorú alkalom a tanulásra; de talán most megtanulja a madarasi és egyéb községbeli szegénység, hogy kire hallgasson: a felebaráti szeretetet hirdető papjaira-e, vagy a gyűlölet konkolyát hintő szocialista vezérekre-e?

Mi még pár év előtt olyannak ismertük Madarast, ahol a birtokviszonyok meglehetősen kedvezők voltak. Dúsgazdag ember egy se volt; de olyan ágról szakadt szegény se akadt, akinek legalább háza és egy fél hold homokja, szőlője ne lett volna. S ha még ily rendezett birtokviszonyu község munkásai is éheznek: milyen lehet középp és kis Bácskában az állapot, amelynek községeiben, pl. a Tisza mentén 10—15 dúsgazdag, 3—400 láncos zsidóbirtokos mellett 5—600 olyan munkás családapa van, kik még reggel nem tudják, lesz-e délre elég kenyerek? Akiknek annyi földjük sincs, mennyit a markukba fölvehetnének, mert mikor a járásosztás szóba került, 20—30 frt áru pálinkáért és pántlikáért eladták azt a kis „jogukat“, amelyek egy tagban s a legszebb helyeken kihatva egyszerre földes urakká tettek néhány boltost.

Ha szív nem dobogna az ember keblében, azt mondhatná: úgy kell az ilyen silány, elaljasodott népnek; méltán bünhődik e szegénység, jóakaró papjai és tanítói iránti bizalmatlanságáért. De az érző szív elfacsarodik a nyomor láttára s a fájó érzés imába tömörülve száll az ég felé: vajha legalább a végső nyomorában megismerné és megtanulná e szerencsétlen nép, hogy lelki vezetői anyagi javának is legönzetlenebb, legbuzgóbb előmozdítói! Hisz azok ellen orditoznak, tombolnak tájtétköz dühökben a társadalomfelforgató kóborpróféták és liberális lapok. Pedig tudnivaló, hogy a darázsok a legédesebb szőlőt marják legjobban.

Aztán a nyomorult, koldusbotra jutott munkás kihez fordul legelőször és legnagyobb bizalommal alamizsnáért? Papjához; elismervén ezzel is önkénytelenül, hogy az az ő természetes jötevője, atyja, vezére. Ám az alamizsnakenyer, bármily szívesen adják is, keserű kenyér. Sokkal jobb izü az, mit az ember saját munkájával szerzett meg! Munkát tehát a szegény embernek, ne alamizsnát.

Hányszor nyomtattuk le már csak e lapban is, hogy az alföldi szegénynek rosszabb dolga van, mint a felsővidéki tótnak; mivel hogy nincsen téli munkája. Nyári keresete bizonytalan, télen pedig a szorgalmas munkás sem kap dolgot. A legfőbb ideje, hogy terményeinket ne vesztessük el potom áron; hanem itthon igyekezzünk iparilag és gyárilag feldolgozni. Mentül

több alakuláson megy át a nyers anyag, annál többet nyer értékben. Egy kilogramm vas 8 krajcár. Ha csak bicskákat készítenek is belőle, már 8 frtot ér. Ha pedig órárugókká dolgozzák föl 200 forint kerül ki belőle. Igaz, Bácskában nincsen vasbánya; de van jó buza, kukorica és árpatermő föld. S ha csak gabonánkat dolgoznók fel szárított tészta, keményítő, krumplicukor, szesz, sör formában, a mellékterményeket pedig hizlálásra használnók, legalább is megötszörözhetnök terményeink árát. A szegénység pedig télen is kapna munkát a gyárakban. Avagy nincsen-e Bácskában gyümölcstermő homok és cukorrépatermő kötött talaj: épen Madaras, Almás, Baja vidékén? Hány család keresné meg kenyerét olyan gyárakban, hol a gyümölcsöt aszalnák és cukroznák (kandiroznák) a belfogyasztás és kivitel részére. Ott vannak a Jezer, Krivaja, Moszlonga, Csernabara völgyei, a Tisza és Duna árterei, a Csajkássterület mély lapályai. A képzelet nem alkothat külön talajt a közönséges kosár- és aranyfűz termelésére. És e csekély, majdnem semmi fáradsággal járó termelés amellett, hogy ama vidékek miázmas, maláriás, bűzös levegőjét megjavítaná, anyagot adna a szegénységnek a téli vesszőfonásra.

Hanem hát ilyen dologra nem tanítják meg a cucilistaszónokok a népet, legfőlebb arra, hogyan kell a másét elkivánni, a gazdával és papokkal ujjat huzni, a hatalmasságokat gyűlölni és — — télen éhezni. „Vajha megismernéd — magyar népem — te is legalább azon a te napodon, amik békeségedre szolgálnak, most pedig el vannak rejtve a te szemeidtől! (Lukács 19 42).“

K. N.

Hős volt-e vagy bolond?

Elbeszélésem hőst Chvatko Pávelnek hívták és polgári foglalkozása a szabóság volt.

Bocsássanak meg kérem, én is nagyon jól tudom, hogy legalább is nem szokásos dolog ebben az igen tiszteletreméltó iparág keretében keresni a hősiesség körébe vágó erényeket, amint hogy például szintén nem szokásos dolog vidéki színésztől elvárni, hogy átélve, átérezve játszó bankárszerepeket. Valamint magam se helyeseimém, ha regényíró a nem sok érdeklődésre számítható Pável névre keresztelné a képzeletében megszületett alakot.

Viszont azonban arról se tehetek, hogy abban az időben, mikor még Élet uram tanköteles ifju lehetett, aligha volt behozva az általános tankötelezettség, mely körülmény folytán Élet uramnak nem lévén módjában elsajátítani az írás mesterségének és a jó izlésnek szabályait, gyakorta fejteőre állítja ezeket, sok mindenféle egyéb szabályainkkal egyetemben, sőt némelyik szerint annyira megy elbizakodottsága, hogy azt is megkivánja, hogy őt magát másoljuk.

Mert valóban ő maga, az Élet vetette elem ezt az alakot, abban a nagy hullámzó tengerben, mely egy másik nagy hullámzó tenger partjára épülve, a térképeken New-Yorknak neveztetik s a maga mélységeiben, örökké mozgó, sokszor szennyes vizeiben talán még több furcsaságot rejt, mint szomszédja, az Oceán.

Messze földről vetődött ide az én Pávelem. Valaha vidám szabólegényke volt a magyar Felvidék egyik

mezővároskájában. Naphosszat füttyörészgetett, akár a berregő-gép mellett, akár keresztbe vetett lábakkal ülve s tüzőgetve-foltozgatva a becsületes munkában elkopott ruhaneműek lyukas könyökeit, térdeit. Vidám, jókedvű volt, mintha sohase érezte volna csepűhajában a majsztram és majsztrammé ujjainak nem éppen szerelmes babrálását, valamint a rőffel rajta nem éppen mérés céljából végbevitt műveleteket. Csakhogy ezek már a régmúlt eseményei közé tartoztak s pár hónapja szüneteltek, lévén ő pár hónapja fölszabadult szabólegény, aki örül az életnek, a mindennapi burgonyának és zabkenyérnek, a hetenkint kétszeri káposztának és ugyancsak kétszeri babcsuszpájznak, a vásár- és ünnepnaponként megjelenő husételnek és a földi boldogság más efféle mulhatlan alkotórészeinek. Örül, amennyire csak egy sovány bőrbe bujtatott vezna testecské-től telik.

Addig-addig füttyörészgetett dalos madár módjára, mig nem a nótája egyszer visszhangra talált egy ugyancsak csepűhaju, savószemű s a faja jellegét pisze orocskájával valló leányzó szivecskéjében. A hajdon az Ancsa névre hallgatott s a szomszéd házánál lakozván, főfoglatosságai a sóprés, mosogatás, a tehén ellátása meg a fejése valának, mig nyaranta változatlanság okáért a zöldséges kertben is szokott gyomlálgatni, kapálgatni, öntözgetni. Ő is egyre nótázott, nem éppen hangversenyezni való hangon, de annál több érzéssel; ha itt-ott hamis volt a hang, a nóta szárnyán a szomszédba átszálló epedés nem volt hamis.

A szerelem ugyan a palotákban és gúnyhókban is egészen egyforma valami, legfeljebb a kifejezésben változik, de mivel a nyájas olvasót az egyszerű emberek egyszerű szerelmei kevésbé szokták érdekelni, csak annyit mondok el belőle, hogy Pável és Ancsa uj borra szerencsésen egybekerültek s ősi szokáshoz képest akkora lakodalmat csaptak, hogy az szépen felemészette mindenüket; alig tellett a legegyszerűbb háztartási dolgokra. De hát ugy okoskodtak: a férjnek meg van a tüje s a tudománya, a menyecskének pedig a dologhoz szokott karja, foltozni való nadrág és kabát is akad mindig, sőt helyel-közzel uj ruhákat is szoktak csináltatni az emberek. Habár kis helyen ritkábban, de hát majd csak szorgoskodnak és takarékoskodnak, mig összekerül annyi, hogy beköltözhetnek a nagy városba, Nyitrába, ahol az emberek mégis több ruhát varratnak és egyáltalán tágabb tere nyilik a szabóművészetnek.

Azt szokták ugyan hirdetni, hogy minden kezdet nehéz, de nekik még nehezebb volt. Mióta önállóan fogtak a mesterséghez, mintha csak a gyárosok erősebb posztókat csinálnának, vagy a gyerekek szagatnának kevesebbet, vagy a háziasszonyok lettek takarékosabbak és többet foltoznak otthon? Elég az hozzá, hogy keservesen kevés volt a kereset, alig tellett a mindennapi száraz kenyérre, kivált később, mikor esztendő mulva hármacsán lettek. Hát még mikor ujjabb esztendő multán a második apróság is beköltözött a családba! Egyre fogyott mindkettőjük dalos kedve, egyre szaporább lett a gyerekek sirása.

Hogy tellett az idő s a megkuporgatni szándékozott összegnek még csak az első forintocskái se voltak együtt. A hajdon vidám szabólegényre ránehezedett a család gondja. Valami nagy nyomta, szoritotta a szívet, mikor el-elnézte, hogy a nemrég oly piros-pozsgás leányzóból milyen sápadt vezna asszonyka lett, s az a két csöpség is csak ugy senyved, tengődik, sehogyse nő, gyarapodik. Mintha eleven szemrehányás-kép járnának körülötte, vádolja, hogy minek is alapít

családot az, aki nem tudja eltartani. Pedig mennyire szerette őket! Hogy oda voltak növe a szívéhez! Ha pusztá jó akaratból kitelnék minden, nem lenne olyan jó dolga még az uraság gyerekének se.

Csak busult, csak töprengett magában, de árva fejébe nem jutott egyetlen mentőgondolat se. Abba meg nem tudott belenyugodni, hogy hiszen úgy van az elrendezve ezen a világon, hogy szegény embernek nyomoruság legyen a sorsa. Fájt neki, nem az a mit ő szenvedett, hanem amit családja szenvedett.

Végre azután, hogy a jó embereivel is beszélt s a hallott ezerféle jó tanácsból leszűrt magának ezer meg egy tervet, azt gondolta, hogy megtalálta az igazit, a nyomoruságból kivezető utat. Ősz végén jártak; kiszédtek már a burgonyát a földből; volt jócskán; egy kis bab is termett; a tavasszal vett malac is süldővé gyarapodott; a telet hát kihuzhatják nagyobb gond nélkül; közbe-közbe akad házaknál is egy kis mosás vagy egyéb munka; azzal is segíthetnek magukon. Ő majd bemegegy a városba legénynek, ott összekeres annyit, a mennnyivel átmehet Amerikába, a hol könnyen jutni az aranyhoz, a hogy azt annyiszor hallotta, a vidéket sűrűn járó ügynököktől. Amerikából azután majd küld pénzt, amivel a család utána jöhet s megint együtt lesznek, a holdogulás utján.

Meghányták-vetették egymás közt a tervet a hosszú esteken. Az asszonyka nem igen akart válni az urától; összeesküdtek, hát tartsanak együtt roszban-jóban. Meg messze is van az az Amerika; aztán mit csináljanak, ha valamelyiküknek valami baja esik? Már-már úgy volt, hogy Pével marad. Csodálatos, hogy ez a szegény népség is hogyan szereti egymást, hogy ragaszkodik egymáshoz. Jöttek azonban a szomszédok, s annyit tudtak beszélni ismerősökről, rokonokról, a kik szinte kivándoroltak s most egyre küldik haza a sok pénzt, hogy utóvégre is az asszony engedett. Ha igazán meggondolja az ember, az a pár hónap nem nagy idő, azután meg nem is muszáj okvetlen ott maradni, megcsinálják a pénzt és hazajönnek. Hadd lássa módjukat az a vidék, a mely szegénységüket látta. — Úgy lesz.

Pével csakugyan szerencsésen átjutott a nagy vizen, s kikötött abban a Babelben, a hol ezerféle nép lakik együtt. Megviselte az ut, a kivándorlók keserves utazása; nem is kapott mindjárt munkát, holott nagyon fogyatékan volt a magával hozott garas. Az első hónap végén csak az a két tapasztalás volt a nyeresége, hogy bizony az arany itt se hever utfélen, hanem keservesen, nagyon keservesen kell rászolgálni; hogy koplalni mégis csak könnyebb otthon, mint itt a vad idegenben. Belátta, hogy soká lesz, míg családját áthozhatja, sőt már maga is ment volna vissza szívesen, ha lehetett volna.

Végre azonban mégis munkához jutott, s hogy az első keresetet kezébe kapta, meg volt már érlelődve benne az elhatározás: Minek volna a családot áthozni ebbe a nyomoruságba, otthon könnyebben kibírják, majd ő megfeszített munkával dolgozik, sőt megvon magától mindent, míg csak annyit össze nem kuporgat, amennyivel odaát majd nyithat egy kis üzletet. A mit itt dollárban megtakarit, az otthon harmadfélszer annyit ér.

Ezzel az erős elhatározással neki látott a dolognak és a takarékoságnak. Pitymalattól késő estig zakatolt a gépe; alig engedett magának időt az evésre, az alváásra; varrt, egyre varrt; csodálatosképen megjött a jó kedve is; füttyürészett már megint; úgy érezte, hogy minden öltéssel fogy az a nagy távolság, mely

őt elválasztja azoktól, a kiket annyira szeret, a kiknek az arképe ott mosolyog rá a falról. Hitvány fénykép, vándor mesterember elmosódott munkája, melyet egy éjszakai meghálás fejében készített. Rajta van ő is, meg az asszony és a gyerekek. Szegény alakok, semmit mondó ábrázatok, szinte nevetségesek abban a pózban, a melybe a művész állította őket, de neki mégis oly kedvesek, oly sokat mondók. Az ő nézésükből merit új meg új kedvet és erőt, a munkára és a koplalásra.

Mert valóságos művészetet fejtett ki a koplalásban. Egy kis kenyér, egy kevés tej, meg az a törődött romlani kezdő gyümölcs, a mit olesón vesztegetnek, az volt a tápláléka. Sőt még a kenyérből is a szárazát válogatta, a mit ugyszólván ingyen adnak; úgy áztatta fel tejjel, ha tellett, vízben, ha tejre nem tellett, vagy legalább úgy hitte, hogy nélkülözheti.

A pajtások ingerkedtek vele, csábították, kinevették, zsugorinak csufolták. Hasztalan. Nem tudták rávenni, hogy többet fordítson magára. A komolyabbak meg azzal ijesztgették, hogy tönkre dolgozza magát; hiszen már úgy is úgy néz ki, mint az, a kibe csak hálai jár a lélek; majd megbetegszik, s azután a kórház megemészti, a mit megtakarított.

Nem fogott rajta semmi guny, semmi tanács. Ránézett az arképre, mosolygott és vidáman jó kedvvel dolgozott tovább. Tudja ő mit cselekszik, miért dolgozik, nélkülöz. Már kezd gyülni a pénz, kevés még, de majd fölszaporodik, s azután nem tart már sokáig a munka, ha jól szoritja: míg ha csak keveset is megenged magának, elhuzódhatik egész hónapokkal, talán évekkal, azalatt meg otthon nélkülöznek a hátrahagyottak.

Nem és nem! Ő dolgozni fog, neki nem szabad gyengének lenni, ő nem fog beteg lenni! Szinte mániájává kezdett lenni a munka és a pénzgyűjtés.

Végre közeledett a jutalom. Jó kedvvel beszélgette bizalmas embereinek, hogy együtt van már a tervezett összeg, most már csak az uti költségre keres; nemsokára meg lesz az is. Meg is írta már, hogy tavaszra úgy hiszi, hogy együtt vehetik be majd otthon a zöldséges kertet; sőt a felelet is megjött: várják otthon, nagyon várják, de hál Istennek megvannak.

Hát még csak egy kis kitartás.

És vigan berregett tovább a gép; a vézna szabocska pedig füttyült, s képzeletében ott kalandozott a hazai tájakon, a barátságos tüzhely mellett, családja körében. Ott fogja ő élvezni megfeszített munkája gyümölcsét, szerettei jóléte és szeretetében, megelégedésében, ismerősei becsülésében.

Vigan berregett a gép s vigan füttyürészett a vézna szabocska. Mig egyszer csak szó nélkül, sóhaj nélkül lefordult a székről. A gép még pár öltést tett magától, a hullá még egyszer megrázkódott.

Azzal vége volt mindennek, küzdésnek, fáradságnak nélkülöznek és — reménynek.

A hatósági orvos közömbös arccal konstatálta: Szélhűdés, elégtelen táplálkozás és kimerülés következtében. A megtakarított összegnek azt a részecskéjét, a mi nem lesz szükséges a temetésre meg a hivatalos költségekre, majd megkapja a család.

Az ismerősök is közömbös arccal beszéltek a koporsó mögött:

„Eleget tanácsoltunk neki, de hát bolonddal nem lehet okosan beszélni!“

—n.

HIREK.

Szentlélek kegyelme. Csóbor József, 30 éves református vallású nőtlen és Horváth Ika 20 református vallású hajadon zalaegerszegi lakosok, miután Balaton József apát plebános által szent hitükben kellő oktatásban részesültek, február 12-én a kat. egyház kebelébe felvették. — Palánka kat. hívei nagy lelki örömben részesültek f. hó 12-én, amennyiben e napon az eddig gör. kel. Bukinac Milos az egyedül üdvözítő egyház kebelébe visszatért, kinek példáját egy-két hét múlva Radojesin Milos követni fogja.

Mire meggazdagodunk. Morweczky Mátyás híres szocialista vezér 20,000 frtot nyert az Osztyálsorsjátékon. Azonban legkevésbé sem tartotta kötelességének felosztani azt, hanem a szocialista elvek fenntartása mellett, szépen megtartotta magának az egészet. Sőt mi több; mikor szegény társai eljöttek hozzá egy pár garast kérni, sorban kidobta őket. Az egyiknek pláne, mert szemére lobbantotta, hogy hatílyen az az egyenlőség, melyről ő szocialista agitátor korában annyit szószátyárkodott: betörte a fejét. Ugy látszik, azok a népboldogító szocialisták csak a másen szeretnének osztozkodni, de nem a magukén!

Jótekonyság. Császka György kalocsai érsek ur Ö excellenciája a bács ujfalu római katolikus templom belső felszerelésére, megújítására 4 ezer koronát kegyeskedett adni.

A váci püspök állapota. A zsidó lapok a múlt héten már a halálát hozták a váci püspök Ö excellenciájának, pedig hála Isten, nem csak javul, de állandónak mondható, noha a kiállott betegség után még mindig igen gyöngé. E szerencsés jobbrafordulása a betegségnek oly magas korban, az isteni gondviselés különös kegyelme nélkül alig képzelhető. Ezen isteni gondviselés és a bold. Szűz közbenjárása iránt érzett hálájának fényes jelét adta az agg főpásztor, midőn a napokban a fájdalmas Szűz Anya Campo-Cavallóban épülő templomára ötszáz frtot adományozott.

1,085.107 korona A liberális szájhősök nagyra voltak január elején az Ö adófizető kétségükkel s valamennyien kifizették az adójukat egész évre. S ime most kitűnt, hogy ennek dacára az év első hat hetében akkora összeggel kevesebb adópénz vándorolt az állam kincstárába, amekkora összeget e hír címűl irt számmennyiség fejez ki. Kik tartják tehát fenn az államot? Azok a sok állami kedvezményben részesített liberálisok-e, vagy pedig az elnyomott szegények? Ők eddig rendszeren adóhátraléokban szoktak lenni s ennek dacára csak néhány hét alatt is milliokkal ment többre más években az állam bevétele, mint most, mikor a liberálisok siettek megmentésére.

Püspöki jubileum. A jótekonyságáról is jól ismert kalocsai érsek Császka György a jövő hónapban fogja megülni huszonötödik évfordulóját annak, hogy püspökké szenteltetett. Tisztelői nagy előkészületeket tesznek a ritka alkalom méltó megünneplésére s hír szerint a pápa képviselője, Talliani pápai muncius is ott lesz a szerencsekívánók között. De készül rá maga az érsek is úgy, hogy annak nyoma is maradjon. Elhatározta ugyanis, hogy százezer forint költséggel újja építteti a kalocsai székesegyházat és kibővítette a szeminariumot; a plebániatemplom helyett újat épített,

másfél-százezer forintot pedig alapítvány gyanánt tesz le azonkívül Zomborban is templomot akar építtetni s melléje öt kanonok részére lakást, hogy így visszaállítsa a régi bácsi káptalant, melynek javadalmazására az érseki birtokból ezer hold földet hasitanának ki, szóval az érsek több nagyszabású jótekonysági cselekedettel akar tehát hálát adni Istennek azért a ritka kegyelméért, hogy negyedszázados főpásztori jubileumát megérnie engedte. Hogy pedig tisztelői részéről az ünneplést kikerülje, felre szándékozik vonulni s azt a napot valamelyik kegyhelyen tölteni.

Elítélt elvtársunk. Hej, sok szabad a zsidónak, meg a liberális embernek, ebben a liberális korban. A tárnoki jegyző azt mondta: „Nekünk (jegyzőknek) minden szabad!” De ha az ellenzéki, főképp néppárti ember csak a száját nyitja is föl, már birságolják, zaklatják, elcsukják. Fata János volt a múlt választáskor Dobriban a néppárt lelke. Természetes tehát, hogy megölték volna egy kanál vízben, ha lehetett volna. Ő tartotta együtt a néppártot a községben s még a híres bró se tudta az embereket megtántorítani. Mert Fata János talpon volt mindig és minden hívére óberen örködött. Beszédeket mondott embereihez, csak hogy együtt tarthassa őket. Miután a zsidó-liberális banda másba nem tudott belekötni, belekötött a beszédebe, s föladta, hogy megsértette a királyt, mert azt mondta, hogy nincs olyan kormánypárti ember, akire rászavazna. Még ha a király lépne föl kormánypárti programmal, arra se szavazna rá. Erős beszéd, az igaz, de királysértésnek sehol a világon nem minősítenek. Tessék németországi lapokat olvasni s meglátják, hogy ott sokkal erősebb dolgok jelennek meg napról-napra. Magyarországon azonban ezt is királysértésnek minősítették s elítélték Fatát három heti fogságra. Nem lehetjük azonban, hogy a felsőbb bíróság föl ne oldja ez ítéletet.

Adakozás. A következő önkéntes adományokat küldték be szerkesztőségünkhöz: Páduai szent Antal perselyébe, a szegények kenyere számára Móri István Zala-Mihályfa 50 kr., Schubert Károlyné Pusztá Csaiad 1 frt, Horský Ferenc Veszprém 50 kr., Barta Miklós és neje Salgó-Tarján 2 frt, Fazekas Sámuel és neje Salgó-Tarján 1 frt. Összesen 5 frt. Átadtuk Mészáros Kálmán sz. Ferenc-rendi atyának, ki a budapesti népkörben föllállított perselyben helyezte el.

Véres párbajok. Két véres párbaj volt a múlt héten. Csajthay Ferenc, a Budapesti Hirlap szerkesztője és Dienes Márton, az Egyetértés szerkesztője kaptak össze. A dolog vége párbaj lett. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, egyszeri golyóváltással. A két fél egyszerre lőtt. Dienes sertenlen maradt, de Csajthay megsebesült. A golyó jobb mellkasába furódott, a tüdőt átjárta s a másik oldalon akadt meg. A sebesülés igen súlyos, de talán halálos még se lesz, noha a golyót még máig se tudták eltávolítani. — Jászberényben meg Lingauer Albin ellenzéki újság-szerkesztő és Almássy Árpád rendőrkapitány között volt kardpárbaj. A párbajban mindketten megsebesültek, de Lingauer jelentéktelenül, míg Almássy súlyosan. Kezének összes ereit átvágta ellenfele.

A kis-celli sikkasztás ügyében a vizsgálat egész erélyvel folyik. Most már látszik, hogy a főbűnösök a főkönyvelő és az igazgató, Rosenberg Lajos voltak, kik összejátszással hamis betétkönyveket állítottak ki s azokat elzálogosították. A hiány körülbe 17 százezer forint lesz, amely összeg nagyrésztben fe-

deзве van az igazgató vagyona és családja által. Pick Henrik nyilatkozatot tett közzé, mely szerint ő neki a sikkasztásban semmi része sincs.

HITBUZGALMI ROVAT.

Február 26. — március 4.

Február 26.

1. Sz. Nesztor püspök, vértanu. Pamfiliában, Magidda városban volt püspök. Decius császár idejében elfogatott; sok kínzás után keresztire feszítettett 200-ban.

2. Sz. Sándor püspök, vértanu. 311-ben választott meg alexandriai patriarkává. Ellene fellépett Árius pap, aki a patriarkai méltóságra vágyott. Árius veszedelmes tanítást hirdetett. Jézus isteni voltát tagadta. Sándor erélyesen s nagy tudományjal küzdött Árius ellen. A niceai zsinat után 5 hónap mulva 325-ben meghalt.

3. Sz. Porfir püspök. Gazdag szülők gyermeke. Tesszalónikában, 353. táján született. Felnőtt korában 5 évet Szketiszben, magányban töltött. Majd a Szentföldre ment. Szigorú életet élt. Gazdag örökségét a szegények között kiosztá. A jeruzsálemi patriarka pappá szentelte s a jeruzsálemi sz. keresztterekye örévétette. Utóbb Gáza város püspökévé választatott. A pogány hálványozást és babonát Gazában kiirtá. Meghalt 421-ben.

4. Sz. Viktor pap. Tekintélyes családból eredt Campaniában. A VI-ik században élt.

Február 27.

1. Sz. Leander püspök. Spanyolországban, Karthagena városban született. Mint sz. Benedek-rendi szerzetes sevillai püspökké választatott. Az Arius-féle eretnekség ellen küzdött. A királyi herceget, Hermenegildet megtéríté, ezért Leovigild király Leandert száműzte. Hermenegildet, tulajdon fiát pedig kivégeztette. Leovigild utóbb lelkiismeretétől furdalva Leandert a száműzetésből visszahívta és másik fiát Rekaredot nevelésére bizta. Leander nagy köszvényfájdalmakban szenvedett, de ez buzgóságát le nem löhasztá. Meghalt 600 táján. Testvérei: sz. Izidor, egyházi író. Leander után sevillai püspök, sz. Fulgenc ecijai püspök és b. Florentina szüz.

2. Sz. Baldomér lakatos. Franciaországban, Lion környékén, a VII. század első felében élt. Szerzetessé lett. A lioni püspök alszerpappá szentelte. Meghalt 650 táján.

3. Sz. Julián, Kronián és Bezás vértanuk. Julián alexandriai birtokos volt, lábköszvényben szenvedett. Decius-féle keresztényüldözés idején gyaloghintóban két eselédje vitte a bírák elé. Az egyik eselédje megtagadta keresztény hitét, a másik ellenben, Kronion Eunus, hű maradt az Ur Jézushoz; azért ezt, urával, Juliánnal együtt teve hátára kötözték. A városban körülhureolták és folyton korbácsolták. A városon kívül pedig mindkettőjüket megégették. E kegyetlenkedéstől a népet visszatartani igyekezett Bezás nevű katona. Ezért azután őt is elfogták, megkínozták és szekercével kivégezték.

4. B. Báthory László szerzetes. A Pálosok rendjének tagja, a buda-szent-lőrinci kolostorban élt. A

szentek életét és a szentírást magyarra fordítá. Meghalt 1456-ban.

Február 28.

1. Sz. Román apát. Az V. században élt, előbb az aniani kolostorban Franciaországban, Lion vidékén, utóbb 35 éves korában Jura-hegységbe vonult remeteségbe. Hozzácsatlakozott testvére, sz. Lupicin s mások. E két testvér három kolostort épített. Kettőt férfiak, egyet nők számára. A férfiakét Román és Lupicin vezették, a nőké a két testvér huga. Románt sz. Hilár püspök pappá szentelte. Román meghalt 460-ban.

2. Sz. Protér püspök, vért. Alexandriai patriarkává választatott Dioskor helyébe, aki az Eutikes-féle eretnekséghez való szítása miatt a patriarkai hivatalától megfosztatott. Timót nevű eretnek a népet fellázítá Protér ellen. A nép a templomba menekült. Protért megölte 451-ben.

3. Sz. Oszvald püspök. Vingorni püspök, majd yorki érsek volt Angolországban, a X. században. A meglazult fegyelmet szent eréllyel kellően szigorítá. Meghalt 992-ben.

Március 1.

1. Sz. Albin püspök. Franciaországban, Vannes városban született. Nemes származásu. Mint ifju, a tincillai kolostorba lépett. 35 éves korában apáttá választották. 25 év mulva pedig Angers püspökévé. Több zsinatot tartott. Akik az egyház törvényeinek tilalma ellenére házasságra léptek, azokat az egyházból kizárta. Meghalt 549-ben, 80 éves korában.

2. Sz. Dávid érsek. 446 táján született Angolországban mint Cardigaushire tartomány fejedelmének, Xantusnak sarja. Wight-szigeten Paulin remetével elvonultan élt; majd a brittek közé ment s őket téríté. Menevia város közelében 12 kolostort alapított. Nagy gondját viselte a szegényeknek, özvegyeknek, árváknak, utasoknak, betegeknek. Szentföldre zarándokolt. Jeruzsálemben püspökké szenteltetett. 519-ben Brevyben tartott zsinaton a korabeli Pelágus-féle eretnekséget nagy tudományjal megeáfolta. A zsinaton jelen volt caerleoni érsek, Dubric ekkor a saját püspöki székével kínálta meg Dávidot. Dávid nagy nehezen beleegyezett abba, hogy az érseki hivatalt, mint meneviai püspök viselje. Tevékeny, áldásos életét 97 éves korában fejezte be 544-ben. Meneviában, sz. András templomában temettetett el; mely azóta sz. Dávid templomának nevezetik. Erekyeit Edgár király 964-ben ünnepélylyel Glastonburyba vitette.

3. Sz. Szuibert püspök, a régi frizek apostola. Irhomból mint szerzetes, más 10 szerzetes társával a Rajna mellekére a frizekhez ment téríteni. 697-ben püspökké szenteltetett. A térítésben fáradhatatlan volt. Meghalt 713-ban, március 1-én.

4. Sz. Edoxia bünbánónő, vértanu. Szamariában, a II. század elején született. Zsidó származásu, igen vagyonos. Hierapolisban, Cílicai egyik legnagyobb városában nyilvános, bünös életet élt. Hirtelen megtért, megkeresztelkedett, büneiért szigoruan vezekelt. Keresztény hite miatt 114-ben vértanui halállal halt meg.

5. B. Bonavita kovács. Olaszországban, Lugó városban kovácsmesterséggel kereste kenyerét. Igen könyörületos, jószívű volt. Példás, erényes életét 37 éves korában fejezte be 1375-ben. Sz. Ferenc-rendiek templomában sz. Antal oltára alá temettetett el.

Március 2.

1. Sz. Szimplie pápa. Tivoliban, Róma közelé b n

jámbor, keresztény szülőktől született. 467—483-ig kormányozta az egyházat. A korabeli különféle eretnokségek miatt küzdelmes volt a kormányzása. Meghalt 483. február 10-én.

2. Sz. Ceadda püspök. Angol származású. Bátyja, Cedd, londoni püspök, kolostort épített és annak vezetését Ceaddára bízta 658-ban. 666-ban yorki püspökké szenteltetett, mivel Willfrid, a megválasztott yorki püspök felszentelése végett Franciaországban soká elmaradt. Mikor ez megérkezett, Ceadda a püspöki széket neki átadta és visszatért a kolostorba. Nemsokára ezután merciai és lindisfarni püspökké lett. Meghalt 673-ban.

3. Bolognai sz. Katalin szüz. Klarisszák főnöknője. 1413. szept. 8-án Bolognában született. Szülei: Virgi János és Benevenuta. 12 éves korában Este Miklós ferrarai örgróf leányának udvarába került. 17 éves korában jámbor, világi szüzek társaságába, 6 év múlva pedig Klarisszák rendjébe lépett Ferrarában. Később Bolognában a Klarisszák főnöknőjévé választott. Meghalt 1463-ban, 50 éves korában.

4. B. Jó Károly flandriai gróf. Dán királyi herceg, sz. Kanut király és Adelheid fia. Atyjának meggyilkoltatása után nagyatyjánál, Róbert, flandriai grófnál nevelkedett. Résztvett az első kereszties hadjáratban. Nagybátyjának, Róbertnek fia, Balduin meghalálózván, ő lett utódja 1119-ben. Atyai szeretettel gondoskodott alattvalóiról. A szegény népet a hatalmaskodó urak ellen igazsággal és szeretettel védte. E miatt a gonoszok őt meggyilkoltatták 1127. március 2-án.

Március 3.

1. Sz. Kunigunda császárné. Szigfrid, luxenburgi gróf és Hadosvig leánya. II. Henrik német császár neje. Szüzi tisztaságát a házasságban is megőrizte. Férje halála után a kauffingeni apácák kolostorába lépett s ott meg is halt 1040-ben, március 3-án. Bambergben férje mellé temettetett.

2. Sz. Eutróp, Kleonik, Baziliszk vértanuk. Katonák voltak. 308-ban keresztény hitük miatt több kínzás után kivégeztettek.

3. Sz. Marin katona, vértanu. A római császár seregében, Palesztinában szolgált. Kapitányvá kellett volna őt előléptetni. Minthogy azonban keresztény volt és az is kívánt maradni, elfogatott és lefejeztetett 262-ben.

4. Sz. Vinváloe apát. Angol fejedelmi vérből eredt. Bretagneban, Franciaországban született az V. században. Szerzetessé lett sz. Boduk kolostorában. Később Tibidi-szigetre ment, végre Brest tájékán Landevenek-kolostort alapítá és haláláig vezeté. A VI. század elején halt meg.

5. Sz. Kamilla szüz. Civitavecchiában született. Hogy sz. Germán anxerrei püspököt hallhassa: Ravenába ment, ahová sz. Germán a császárhoz érkezett. Sz. Germán ott meghalt. Testét Anxerrébe vitték. Kamilla a kíséreléssel együtt ment, de utközben meghalt.

6. B. Frigyes apát. Szegény szülők gyermeke. Juhokat őrzött. Majd iskolába került. Pappá lett. Halumban lelkészkedett. Anyja halála után a premontrei kanonoki rendbe lépett. Két kolostort alapított, egyet férfiak részére, egyet nők számára. Amaz sz. Mária kertjének, emez Betlehemnek neveztetett. Meghalt 1175-ben.

Március 4.

1. Sz. Lucius pápa, vértanu. 250—253-ig ült di-csőségesen a pápai széken. A korabeli hamis tanítások ellen küzdött. 253-ban halt meg.

2. Sz. Kázmér herceg. III. Kázmér lengyel király és Erzsébet, Albert királyunk leányának fia. Krakkóban született 1458-ban október 5-én. Kítünt az Oltáriszentség és a bold. Szüz iránt való áhítatával, a tisztaság, a szeretet s alázatosság erényeivel. Ő készíté a „Mondj naponkint“, „Omni die“ éneket. Meghalt 24 éves korában, 1483. márc. 4-én Vlnában, Lithvánia fővárosában. X. Leo 1522-ben a szentek közé iktatta.

3. Sz. Adorján püspök, vértanu. Pannoniában született előkelő családból. Tudománya, szent élete, lángoló buzgósága miatt püspökké szenteltetett. Több társal Skóciába ment és ott a pikteket megtéríté. Mikor a dánok Skóciába beütöttek, Adorján Maya szigetére menekült. A dánok ide is berontottak, Adorjánt társaival együtt felkoncolták 870-ben.

Sz. Alajos társulata.

A következőkben folytatólagosan közöljük a multkor megkezdett levelet.

Mindenkinek van tehát pénze a lapra (azaz kis jóakarattal mellett lehetne). Fogjunk ennél fogva most már a lap megalapításához!

Csak hogy fog-e az menni?

Egy lapalapításhoz legelőször is pénz kell, azután pedig elegendő előfizető.

Tehát először pénz kell. Pénzünk a fenti számadás szerint van. Mindenekelőtt azért adakozzunk, hogy ezzel a lapunk megalapításához szükséges alapösszeget előteremthessük.

Társulatunknak 1600 tagja van. Ha ezekből mind-egyik csak 10 krt ad (aki teheti, többet is adhat), akkor összegyűl 160 frt. Így néhány hét alatt összegyűlne a mondott összeg.

Másodszor előfizetők kellene. Ezekkel talán nem lesz sok gondunk. Minden társulatunknak vannak tagjai. Azok között fogunk (legalább 1000) találni, hogy egy havi folyóiratot föl lehessen tartani.

Vagyis mit mondok? Hiszen tagnak kötelessége a társulat lapjára előfizetni. Reményilem, csekély lenne azok száma, akik elő nem fizetnének.

Kedves ifjak! Mindez néhány hét alatt meglehet, t. i. először adakozni a lap megalapítására, másodszor előfizetni a lap föntartására.

Ha mindezt megtesszük: akkor már sz. Alajos napján, vagy legkésőbb új évkor napvilágot láthatna lapunk, amelyre oly annyira szükségünk van.

Rajta tehát kedves ifjak! Ne kislelküsködjünk! Bizzunk Istenben! Hisz, ha Isten velünk, ki győzhet akkor ellenünk?!

Temes-Ujfalu, 1899. január 31.

Ifj. Francz János földész,
sz. Alajos-társulati tag.

Sz. Alajos, ifjuságunk pártfogója, könyörögj éret-tünk! Szüz sz. Imre herceg, könyörögj a magyar ifjuságért!

Ipolyszécsénke, up. Nagyfalva, Hontmegye.

Fischer Ágoston plebános.

LEVELEZÉS.

Csik-Tusnád A huszonkilenc pontból álló kérvényt a törvénytelen alapon kelt Tisza-féle javaslat ellen való tiltakozásunkat az aláírók megbízásából azon tiszteletteljes keréssel vagyok bátor Nagyságodhoz küldeni, hogy azt illetékes helyre beadni sziveskedjek.

Nagy örömmel szereztem személyes meggyőződést ama lelkesedésről, melylyel e kérvényt népünk fogadta és aláírta. Megnyílt a nép szeme s meg is kell, hogy nyíljon saját érdekében. Hogy a „Magyar Néplap” mit mivel, hogy alakítja át a legmegcsontosodottabb kormánypárti szívet is, — alig hihetné az ember, ha nem látná.

Mutatja ezt az is, hogy a kérvényt a bíró, albíró és az összes esküdtek aláírták. Sőt ilyen kifejezések is hangzottak: „kötelezni kell a körjeggyegyzőt is, mert mi fizetjük s nem az állam”. Szegény jó nép, csak amikor sorompóba kell lépni, el ne adnád a bőrdet! Nagy örömemre szolgált, hogy az aláírás eszközlésében id. Imets Dénes, becses lapunk új előfizetője nagy szolgálatot tett, — mit nyilvános téren is ezennel megköszönök. — *ki 13 érig volt a község bírója s eddig állandó kitartással nemcsak kormánypárti választó, hanem vezér is volt. Ime a „Magyar Néplap” műve! Csak imádkozunk, hadd terjedjen el ez a jó kis ujságoeska. Most nemcsak az előfizetők várják a lapot, hanem számosan, kiknek az előfizetők szívesen bocsátják rendelkezésükre. Az aláírásokat tízesenkint végeztük. Ha láthatta volna Nagyságod, miként sugárzott az öröm a képekről! „Vajha meghallgattatnánk!” zúgtak föl. Még az asszonyok is mind alá akarták írni.*

Osszhangzó nyilatkozattal kértek, hogy orsz. képviselőket is kérésünk támogatására kérjem föl, mit igen természetesen, hogy teljesíteni is fogok.

Segíts magadon s az Isten is megsegít. Elcsigázott, elnyomorgatott jó magyar nép! Ha megteremtetted magadnak a nyomoruságos helyzetet, ha békóba verted magad: zúzd szét a bilincseket, míg időd van! Ezt Istenbe vetett erős bizalommal teheted, csak akard is. Annyit mondhatok, hogy nálunk kormánypárti jelölt jövőben nem boldogul.

Hozzon Isten jobb jövődöt az annyit szenvedett magyar nemzetre! S mentsen attól, hogy e nemzet keserű könyveiből: romboló ár, eltörő sóhajából: orkán fejlődjék.

Tamás Imre.

Megjegyzés. Üdvözljük a böles népet, mely a 29 pontban fölismerte az ő érdekeinek képviseletét és szívesen tette magáévá azokat. Hála Isten! a nép mindenütt, ahol csak eddig olvasták a 29 pontot, rögtön rájött, hogy az az ő könnyebbülésének és jólétének pontozata. Mindjárt belátta, hogy ama kérvény az ő helyzetének javítására szolgál. Örül is neki és áldja is a kezet, mely azt megszerkesztette. Szívesen járul hozzá és szívesen írja alá. Könnyes szemekkel ismételteti: „*Bár minél előbb életbe lépének e pontok!*” Azonban ne feledd nép, hogy e pontozat aláírása még nem elég. Ehhez még más is kell. Első sorban az, hogy amikor eljön a képviselő választás ideje, akkor légy ember. Ne add el a szavazatodat, ha egy falut kínálnának is érte. Ne szavazz másra, csak olyan jelöltre, aminőt *ez a kis lap fog majd ajánlani.* Majd annak idején névszerint fogjuk kiírni, hogy kik érdemesek a nép támogatására? Csak vigyázatok majd reánk s kövessétek szavunkat. Ha nem követitek, akkor hiába írjátok alá a 29 pontot s hiába nyújtjátok be a képviselő-házhoz. Így semmit se értek el vele. Mert most azt mondja am a képviselő, ha úgy vásárolta meg a szavazatokat: „*Ugyan mit akartok, mit tolakodtok hozzám? Én nem vagyok köteles a ti kívánságokat teljesíteni, mert megfizettelek benneteket. Ezzel leszámoltunk.*” De próbáljátok csak meg, választatok pénz és bor nélkül képviselőt, majd meglátjátok akkor, hogyan fölshökkenik előtte a becsület s mily más hangon beszél veletek. A választó közönség most kér, könyörög a képviselőnek s az rá se hallgat! Mily szőgyenletes

állapot ez! Hisz a népnek, mint a királyi felség mellett a másik felségnek, nem kérni, hanem *parancsolnia* kellene. S parancsolhatna is, mert a nép nem csak olyan kapcarongy, melyet az utszélre lehet dobni. A nép a hatalom és az erő forrása. A nép a népfelség alapja. Hogy nem parancsolhat, hogy tekintélye nincs, hogy ereje elfogyott, hogy hatalma megtörtött, fenségének fénye elhalványult s a szabadból rabszolga, pária lett, annak oka maga a nép, mely fenséges hivatásáról megfélemedkezve, a választások alatt állattá aljasult s legszentebb honpolgári jogát úgy árulta, mint a zsidó a perlit.

Oh, bár olyan hangom volna, hogy az egész országot bekiálthassam: A 29 pont aláírása és elfogadása még nem elég, hanem a választásoknál becsülje meg magát a nép!

Míg a nép öntudatra nem kel, míg a jelöltnek nem a lelkét és veséjét vizsgálja, (hanem a bugyellárisát), szóval, míg a *becsületesség* érzelmei meg nem erősödnek kebleben, addig alapos segítséget nem lehet neki nyújtani.

Január 27-iki számunkban megirtuk, hogy *Máhomfa*, ez a dicső zalamegyei község elhatározta, hogy ha választás lesz, semmit se várnak, se nem fogadnak el a képviselő-jelöltől, sőt ők adnak neki áldomást, csak menjen közéjük. Ez aztán beszéd. Olyan, aminő csak becsületes emberektől kerülhet ki. Majd ha az egész országban minden község követi a derék máhomfaiak dicső példáját, majdha mindenütt elhatározzák azt, amit a máhomfaiak, akkor lehet választást csinálni e hazában is s akkor a nép barátai nem 17-en lesznek majd a képviselőházban, hanem legalább 150-en.

Örülünk, hogy a 29 pont tetszik a népnek: kérjük is, hogy minél nagyobb számmal írja alá és küldje föl a képviselőházhoz, de ez még nem elég.

Készülődjenek *becsületos* választásokra már most s első lépés gyanánt, *tegyék magukévá a máhomfai fölséges határozatot, vagyis mondják ki, ha eljön a választás, semmit se fogadnak el a jelöltől.*

Ha ezt kimondják, elhisszük, hogy csakugyan komolyan akar a nép magán segíteni.

Szerk.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Franciaország. Faure Félix, a francia köztársaság elnöke meghalt. Eszméletlen volt már, mikor felesége sürgetésére egy papot fölhajszoltak és hozzá hivatnak; így a vallás vigaszában nem részesülhetett. A nemzetgyűlés, melyet a zsidószellem uralt, Loubet Emilt választotta utódjául. Ez az ur arról nevezetes, hogy az egyház megalázása, a rögeszméje, melytől üzve miniszterelnök korában sok igazságtalanságot követett el, az egyház ellen és a hittű francia püspökökkel. Ellenben iparkodott istápolni a panamásokat és a zsidókat. Megválasztása alkalmával nagy tüntetéseket rendeztek ellene s kicsiben mult, hogy tetteleg is nem bántalmazták őt. Az új elnök megválasztása kétségkívül a zsidószellem győzelmét jelenti. Csak aztán Franciaország megalázását vagy éppen bukását is ne jelentse!

Németország. A birodalmi gyűlés minapi ülésén Bismarck Heribert herceg is fölshólt és kiemelte, hogy velünk való viszonyuk a lehető legjobb. Állítása szerint atyjának Bismarck hercegnek az volt törekvése, hogy az Ausztria-Magyarországgal kötött szövetséget a két parlament jóváhagyásával még szorosabbá tegye. Ezt azonban nem érthette meg. E kijelentésnek olyanforma az értelme, mintha Bismarcknak a két birodalom egyesítése lett volna a szándéka.

Közgazdaság.

Szállítási kedvezmények. A tavalyi iszonyatos jégverések folytán igen sok kisgazda még a vetőmag-szükségletét se tudta fődözni saját terméséből. A földmivelési miniszter azért enyhíteni akarván a csapást, igen sok kisgazda részére az állami gazdaságok termésfölöslegéből előlegeztetett vetőmagot s egyben fölszólította a kereskedelmi minisztert, hogy e kölcsön-gabonát szállíttassa helyre a vasutakon önköltségen. Mint most halljuk, a kormány e kedvezményt a tavaszi vetési időszak folyamára is megadta egészen április hó végéig. Ezen határidőig tehát a földmivelési miniszteri igazolvánnyal valamely szükségét szenvedő kisgazda részére vasuton föl adott árpa és zab, esetleg rozs és buza vetőmag-küldemény, valamint a burgonya is, kedvezményes viteldijért szállíttatik.

A sertések egészsége. Kiszámíthatatlan az a kár, amit az évek óta uralkodó sertésvész okozott hazánknak s közvetlenül a gazdáknak. A kormány legutóbb messzemenő intézkedéseket tett arra nézve, hogy a károsodást lehetőleg mérsékelje, de a célt azért csak úgy közelíthetjük meg, ha a sertéstartó gazdák is megteszik a magukét és nagyobb gondozásban részesítik e kevés igényű, hasznos jószágokat. Eddig ugyanis kevés gondot fordítottak a sertések egészségének gondozására, mert az gondolták, hogy a disznónak minden jó. Tényleg úgy is van, hogy a sertés mindent megbabál, de hogy mindent meg is emészthessen, ahhoz másra is szüksége van, még pedig első sorban arra, hogy ételükbe egy kis sót kapjanak. Ha ugyanis rendszeresen kapnak egy kevés sót, némi kénvirággal és hetenkint egyszer faszenet is, úgy állandóan jó étvágyal fognak enni, vagyis mint mondani szokás: étkesek maradnak és nem zabálnak meg. Gyomruk jól emészt és emésztési zavaroktól mentesek maradnak. Jó azonkívül hébe-hóba kevés meszet vagy krétát is adni nekik, hogy a gyomornedvek megsavanyodását és megromlását megakadályozzuk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. J. (Gyöngyös-Halász) Beadta mind a kettőt. A bányászor hirdetőit, annyiszor 1 frt 30 kr. — **N. J.** (Makó.) A 3. és 4-ik jegyzet elmaradt. A 60. krajeart beirtuk jövő évre s ezzel már az is fedezve van. — **N. J.** (Pápa.) Be van adva. — **Tura.** Elég a bank címét írni. Ismerik annyira, hogy rátalálnak. A közvetítőktől óvakodjanak. — **B. B.** (Petrovosszellő.) Különbőséget kell tenni. A fogyasztási adó egy része községi, mely nem tartozik az állami költségvetés keretébe, azt tehát meg is kell fizetni. Ami a bélyeget illeti, most nem kell az okiratokra, vagy pöriratokra bélyeget ragasztani. Azonban ne higgyék, hogy ettől mindenkorra megszabadultak. Ha majd az indemnitás meg lesz szavazva, akkor behajtják ám az elmaradottat is, utólagosan. Gépet kaphat a gazdasági gépgyárban, Budapest, Váci körút. — **L. F.** (Nagy-Köcsk.) Igazuk van. A legfontosabb eszme az általános választói jog, mely az egész országot megrengetné. Ezt különösen nekünk néppártiaknak kell erősen követelnünk. Hisz ha ezt elérnők, nem 17, hanem egyszerre 100 néppárti képviselő lenne. Eppen a leglelkesebb néppárti emberek vannak a szavazati jogtól megfosztva. Most kell e törvényt megalkotni, amíg a nép vallásos. Később már veszedelem volna, míg most áldás lenne. Azon pedig se ne bosszankodjanak, se ne aggódjanak, hogy a néppárti képviselők között is vannak, kik e nagy és igazságos eszmétől irtóznak. A salak

majd szépen elválnak az aranytól. Lesz rá gondunk, hogy ez megtörténjék. — **Sz. I.** (Csurgó.) Szívesen megtemnök, de az átkozott liberális kormányzás most már a nyomorgók számára és jótékony célokra se enged gyűjteni. — Eddig megtehettük, hanem ujabban a belügyminiszter egy rendeletet adott ki, mely szerint csak olyan célokra szabad gyűjteni, melyre ő engedelmet ad. Tehát a magyar kormány már a szegény koldusok kenyérére is ráéhezett s a jótékonyt is gátolja. Ha vajjon maga a pokolbéli Lucifer ülne a kormányzásokon, tehetne-e több gonoszást? A vérengző tigrisnek is van szive, de a liberális pogányoknak nincs. — **Sz. Gy.** (Budapest.) A föltétel az, hogy írassa be magát és járjon el a vasárnapi előadásokra. Fizetni nem kell. — **Julienne I.** (Páris.) Az utalványozott 10 frankot köszönettel vettük s elkönyveltük. Örülünk, hogy a nagy francia fővárosban rendesen kapja lapját. Ezentúl az új cím szerint küldjük. — **D. J.** (Szováta.) Nem okvetlenül szükséges az ének. Az áldás a fő. Az ének csak nagyobb ünnepekre való. Így van Rómában is. — **T. J.** (Széplak.) A Dreher-palota tervezett eltolásába nem mertek belekapni. — **H. A.** (Kutas.) Csak küldjék Psíkhez, ha nem szavaztak rá. Azért kötelessége beadni. — **R. L.** (Ó-Kanizsa.) Részeges koldusnak nem szabad annyi alamizsnát adni, hogy leihassa magát, mert ezzel alkalmat nyújtanánk neki a bűnre. De azért azt se szabad engedni, hogy éhen vesszen. — **F. I.** (Fenyéd.) Többször jeleztük már a múlt évben, hogy a Mezőgazdát nem adjuk ki többé. Kértük lapunk tisztelt híveit, hogy arra ne fizessen elő többet. De néhánynak figyelmét mégis kikerülte e közlemény s a Mezőgazdára is beküldték az 1 frt. 20 krt. A Mezőgazdára beküldött összegeket mind a jövő, azaz 1900-ik évre irtuk be, ha a Magyar Néplapot az időre egészen kifizették. Ekkép könyveltük el Főtisztelendő ur 1 frt. 20 krajeartját is. Ha azonban visszaküldését kívánná, vissza is küldhetjük. — **V. Gy.** (Rédics.) A kérvényt nem csak a szavazók írhatják alá, hanem a felnöttek mind, még a nem adófizetők is. Hisz éppen e kérvényben kérjük, hogy minden felnöttek legyen szavazati joga, még ha nem is fizet adót, vagyis kérjük az általános szavazati jogot, nem volnánk tehát következetesek, ha aztán a nem választókat mi még a kérvény aláírásától is eltiltanók. — **K. J.** (Kassa.) Forduljon egyenesen a belügyminiszterhez. — **J. J.** (Somlyó-Vásárhely.) Alapszabály módosítást csak a belügyminiszter hozzájárulásával lehet eszközölni. A módosítást ép úgy kell hozzá fölterjeszteni, mintha alapszabály jövőhagyását kérnék. Igenis jelezzük a beadott kérvényeket mind, amelyekről tudomást veszünk.

A kiadóhivatal üzenetsi.

E. J. Érseklél. Kivánsága szerint intézkedtünk. — **V. J.** Gyöngyös-Apáti. A küldött összeget megkaptuk. — **K. A.** Várkesző. Lapját azért nem indítjuk meg, mivel előfizetése lejárt. Szíveskedjék azt megújítani, s akkor ismét megindítjuk. — **K. J.** Topolya. A lap úgy amint Ön egynehányszor már megírta, azon a címen jár, tehát minek zaklat bennünket? Sok más dolgunk van nekünk, mint az Ön levelező lapjait olvasni, melyek mindig ugyanazt tartalmazták. Jutalom könyvet pedig egy előfizető után nem ígértünk. — **Tóth János** America. A beküldött 4 frotot megkaptuk. — **V. P.** Felső-Szt.-Miklós. Ez évre még egy félévi tartozása van. — **Sz. K.** Győr. Március végén jár le. — **K. G.** Ordög-Henyve. A küldött összeget megkaptuk, a jutalomkönyvet pedig annak idején elküldtük. — **Khedi Niko-vits.** Amerika. A küldött összeggel előfizetése december végén fog lejárni. — **Paul Vince és Joseph Tóth.** Cleveland Kifizetve 1900 február végéig. — **Steve Lukács.** Cleveland. Hornyák József. Cleveland. Előfizetésük ez év június végéig rendben van. — **Gazdakör.** Ó-Kanizsa. Már annyiszor megírtuk, hogy a „Mezőgazda” január 1-én megszűnt, a fönmaradt összeget pedig 1900 évre könyveltük el. — **E. J.** Pakod. Merítsen csak jövőre is bátorságot előfizetőket gyűjteni, de ne feledje el azoknak nevét sem az utalvány-szelvényre felírni s akkor nem lesz ok panaszra. Mi nem találhatjuk ám mások gondolatát ki, ha egy utalvány-szelvény minden megjegyzés nélkül érkezik hozzánk.

ZARÁNDOKLAT

Lourdes-Paray le monial Einsiedeln és Wiltenbe.

Vezető: Dömötör Gedeon pleb.

Indulás: 1899. júl. 6-án. Visszaérkezés: 1899. júl. 24-én.

Az utazás tartama 18 nap.

Utirány:

Budapest—Bécs—Linz—Salzburg—München—Lindau—Zürich—Genf—Paray le monial—Lyon—Toulouse—Lourdes—Toulouse—Cette—Lyon—Genf—Zürich—Einsiedeln—Innsbruck—Wilten—Bécs—Budapest. — Esetleg vissza a Rivierán és Olaszországon.

Árak:

I. osztály	245 forint	} 9 napi teljes ellátással.
II. "	185 "	
III. "	105 "	

Jelentkezni lehet június 10-ig a fenti plebánosnál, kinél a részletes program is kapható, Budapest, II., Bomba-tér 10.

Budapesti piac.

Gabona. Buza, bányási 9.90—10.10. Tiszavidéki 10.—10.45. — Pestvidéki 9.70—10.25. — Fejérmegyei 10.30—10.50. — Bácskai 10.30—10.35.

Rozs 8.10—8.15

Árpa takarmány 6.20—6.50 — Égetni való

— Sörfőzdei 7.80—8.70.

List.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50
	7 ¹ / ₂	8		finom		goromba	
	8.60	6.—	Korpa	3.95		3.95	

Hüvelyesek. Nagy fehér bab 7.50—7.75 — Törpe bab 7.75. — Borsó 11.—13 — Köles 4.75—5. — Kendermag 10.50—11. — Köleskása 9.50—10.— — Mák —.—.— frt. — Lencse 13—17 frt.

Vetőmagvak. Vörös lóhere, új 45—55 frt. — Vörös lóhere múlt évi 38—42 frt. — Lucerna 55—60 frt. Baltacim 14—15.— — Muharmag 5.50—6.50 frt. — Bükköny 5.75—6. frt.

Borjuvászár. Eleven borjúk 28—30 kr. kilogrammonkint fogyasztási adó nélkül. — Vágott bárány 3—6 frt párja.

Széna, szalma, takarmány. Jobb és elsőrendű szén 2.—3.— frt. — Muhar 2.70 kr. — Alomszalma 1.40 kr. Zsuppszalma — 1.90 kr. — Szecska 2.10 frt kilogrammonkint.

Zsir, szalonna. Disznózsír hordokban 62—62.50 Három darabos fehér táblás szalonna 56—56.50 — Négy darabos fehér táblás szalonna 55—56. — Füstölt szalonna 61—62.

A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

Olcsó Cseh
ÁGYTOLLAK

6 kilo új jó fosztott pormentes 4 frt. 80, 5 kilo jobb 6 frt. 5 kilo hófehér pehely lágyságu fosztott 9, 12, 15 frt. 5 kilo felpehely 6. 7.20, 9 frt. 5 kilo hófehér pehely lágyságu fosztatlan 12, 15 frt. pehely 1.20, 2.40, 3, 3.30¹, kilónként.

Varrott ágy takarók

igen jók 2 frt 20 krtól feljebb. Szét-küldés bérmentve és utánvétellel.

Nem tetszők kicseréltetnek vagy visszavétetnek. Megrendelésnél pontos cím kériük:

Benedikt Sachsel, Klattau 403,
(Csehország.)

Tyukszomban szenevedőknek
egy mindentől kálálható növény, mely évek óta kitűnő sikertel használó gyógyítók bizonyították, a megnagyobb pár napi alkalmazás után töle a tyukszomb orvok kivessz ajánl, a használati utasítást díjmentesen küldi Deák Ferenc Szabó-pent, Péter-utca 44. sz. (Válaszra 15. kros bélyeg mellékelendő.)

Kiadóhivatalunkban a következő jó könyvek

kaphatók leszállított áron u. m.

	Ezelőtt		Most	
	frt	kr.	frt	kr.
Biztosítási Panama	—	50	—	20
Szőlősgazdák könyve	50	—	—	20
Asbóth János Társadalom-politikai beszédei	—	—	3	50
Ugyanaz félbőr-kötésben	—	—	5	—

A pénz előleges beküldése ellenében kapható lapunk kiadóhivatalában.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves hasizsar ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléseként alkalmazták közvényenél, csúszal, tagzaggatásnál és meg-nülésekkel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendezték. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr. 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török lözeaf gyógyszerüzem Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánsat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter orvosi jegyzés nélkül mint nem valódi utánsat vissza.

RICHTER F. AB. és társa, ct. és kir. udvari szállítók, ROBELSTADT.

Wajdits Nándor

könyv- és műkereskedő

Budapest Üllői-út 19.

Ajánlja leszállított áron:

Vogel Máté „Szentek élete“ terjedelmes négy rét 2 kötetű munka ára füzve most 6 frt. Két kötet vászonkötés 9 frt. Két kötet egybe kötve 8 frt. — A szent keresztü ajtatosság, függelékül néhány szent olvasó elimádkozásának módja. Esztig. főgyhm. hatóság engedélyével, ára bekötve 30 kr. — Jeruzsálemi, úgy lánczra füzött francia olvasók nagyon olcsó áron.

Tessék képes árjegyzéket kérni!!

Olesó és kitünő hangszerek csakis
Varju Ignác
mű-hangszerésznél kaphatók
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 47. N.
Nevezetesen:
**harmonikák, hegedűk, fuvolák,
czimbalmok cziterák**
és mindennemű hangszerek jótállás
mellett.
!!Képes árjegyzék vidékre ingyen!!

Specialista
sérvkötőkben.

Kitüntetett Brüsszel 1893-ban aranyérem és díszokmányyal.
Keleti-féle cs. és kir. szabad sérvkötő
orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekintetesebb ezen nemben; nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az elszáradt szöveteket fogva az eddigi sérvkötők hiányait. —
Ára: egyoldalú 6 frt., kétoldalú 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: válltáskák, műkezek, műleges párnák, egyenestartók, járó- és nyújtógépek, gummi göröcsér, harisnyák stb. dus raktár mindenféle felszerelésekben úgy mint a betegápoláshoz szükséges eszközökben.
Megrendeléseket pontosan eszközöl

KELETI J.
kötésszerész és orvosi-sebészeti műszerész
BUDAPESTEN,

Főhivatal és sérvkötészeti műhely:
IV. kerület, Károlyherczeg-utca 17. szám.
Gyár: Rostély-utca 15.
Nagy bépa millenniumi árjegyzék ingyen, sőt borítékban

Cs. és kir. osztr. magyar és belga kir. szab.

Kiadóhivatalunkban kapható a

Protestáns reformáció története,

Angolországban és Irországban.

Ára a 9 füzetnek a pénz előleges beküldése ellenében bérmentve 2 frt 25 kr. Kötve 2 frt 75 kr.

Irta: **COBBET VILMOS.**

STOWASSER J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros, tökéletesen javított és szabadalmazotti tárogató feltalálója
Budapest, II., Lánchíd-u. 5.
Hegedűk 3, 4, 5, 6 frttól feljebb.
Gordonkák 8, 10, 12, 14 frttól feljebb.
Trombiták 12, 15, 18, 20 frtig.
Czimbalmok 35 frttól 300 forintig.
Tárogató ősi magyar hangszer 20 frttól 60 frtig.
Harmonikák 2, 3, 5, 6, 8 frttól feljebb.
Községi dob két verővel 9 frt 50 kr.
Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legutányosabb árban szállítanak.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve megküldeték.

STOWASSER J. Cs. és kir. udvari hangszergyáros, tökéletesen javított és szabadalmazotti tárogató feltalálója Budapest, II., Lánchíd-u. 5.

Rum, finom likőrök,
mézbor és mézlikőr bárki házi használatra hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállíthat. — Czikkek a borkezeléshez. — Minden borbetegség elleni szerek. — Kezelési könyv és árlap ingyen. M.
Watterich A. Budapest, Dohány-utca 5. Állapittatott 1869.

NÖTHLING VILMOS
magkereskedésében
Budapest, Kálvi r 9. a.

szereshetők
be a leg-
megbizha-
több és leg-
kitünőbb

Igazdásági,
konyhakerti,
vetemény- és
virágmagvak.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldeték s keretik a lapra hivatkozni megrendeléskor.

Egyedüli hazaigymány!
a legujabban javított erős villamos áramu
VOLTA-KERESZT.

Hazai gyártmány

Hazai gyártmány

A híres 1998. számú legujabban javított **VOLTA-KERESZT** az összes eddigi készítményeket kétszeresen felülmúlja villamos erőben. Ez szabályozza a vérkeringést, felfrissíti és tisztítja a vért, elüzi az álmatlanságot, előmozdítja az étvágyat, edzi a testet. A legujabban javított villamos Volta-kereszt a test mérsékelt, de folytonos magnetikus villanyozás következtében ajánlatos a következő esetekben:
Csúsz, köszvény, ideggyöngeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, buskomorság, sápkor, asztma, merevedés, görös, borbetegség, gyomorhaj, influenza, köhögés, fülzugás, fogfájás, hysteria, főfájások, szivdobogás, kólika stb.stb. Ára 1 frt 80 kr- 2 frt előre beküldése mellett bérmentve. „VOLTA-SZIV” ára 1 frt 50 kr., utánvétellel 20 krral több; hozzávaló különleges szalag 20 kr.
kapható:
Taussig J. Budapest VII., Csömöri-ut 23/a.

A világ legnagyobb hajótársulata
a Hamburg-Amerikai vonal'

Április elsejével megnyitja nyári hajójaratát, melyeket közvetlenül tehát átszállás nélkül egyenesen

Hamburg és Kanada

között létesített.

Az első utazás ez idén április hó 2-ik napján történik meg a „Patria“ nevű nagy dupla-szavaru postagőzhajóval, mely egyike a legnagyobbaknak és leggyorsabbaknak.

Azon utasoknak, akik **Kanadába** nevezetesen **Winnipegbe, Jorktonba** s az „Oithon“ telepítésbe utazni szándékoznak, azok számára **Hamburg a legközelebbi kikötő**, mely Magyarország bármely vidékéről a leggyorsabban és a legkevesebb vasuti költséggel érhető el.

Hamburg az egyedüli kikötőváros, mely a legolcsóbb, **legkényelmesebb** és kitérő hajóival a **legbiztosabb** átvitelt is biztosítja.

Hamburgból hetenként kétszer átszállás nélkül lehet postahajón **New-Yorkba** jutni.

Több családnál nemcsak az utazási költség hanem a hajóhelyek tekintetében is kedvezményt fogunk nyújtani.

Tudakozódásokra azonnal magyar nyelven adjuk meg a felvilágosítást.

Falk és Társa

a Hamburg-Amerikai vonal
magyar osztrák
osztályának
Vezérképviselősege.

Hamburgban
2. Brandstwielle 4. sz.

Aki **megbízható jó kaszát** akar, az addig senkitől kaszát ne vásároljon és ne rendeljen, míg

SOHR JÓZSEF

urtól (**Somogy-Szill**) képes árjegyzéket nem kér

a világhírű **Szent Antal jegyű kaszáról**,

melyet az bárkinek ingyen küld.

mindenki kérjen egy levelező lapon.

Óvakodjunk a csalóktól!

Óvakodjunk a csalóktól!

FIGYELMEZTETÉS.

Néhány év óta hazánkban oly nagy mérvben üzik a kaszákkal az üzérkedést és szédelgést, hogy aggasztó, de nagyon valószínű, hogy a kaszavásárló közönség nem tudja majd megkülönböztetni a tisztességes iparost és a jó árut, a szappant, rongyot és fűzöt is árusító és kaszáját ezirányban ezirányban neveléssel földiszító árusító kaszáitól. Különösen a bécsi áruházak, a kik levélpapírtól aranyörög mindennel boldogítják a jóhiszeű magyar népet, vetették ki halójukat a kaszavásárló közönségre, ezektől óvakodjunk.

Szokás még az is, hogy a kaszagyűnők helységről-helysére, házról-házra járnak és eget földet ígérnek — de betartani nem tudják és ilyenkor rendszeren a kaszavásárló közönség huzza a rövidébbet.

Óvakodjunk a vásári üzérkedéstől is, a kik tőlem és más gyárból kimustrált kaszákat megveszik, festéssel és egyéb csiszolt ezirásaggal ellátják, mely a kaszák tüzesei és repedéseit eltakarja.

Ilyenektől vásárolt kaszát csak pár napig lehet használni és száz között van véletlenül egy jó.

Találkozom olyan szédelgők is, a kik árjegyzékemet szőrő-szóra utánozzák és ezével küldik szét az országban.

Es miután az én általam forgalomba hozott „Szent Antal“-jegyű kasza a szédelgőknek egy kissé körmükre koppantott, kaszáikat mindenféle furcsa díszítéssel ékesítik és hogy kaszám jó hírnevét maguknak kiszakmányolják, azt szintén elnevezik „szent András, szent János, szent István“ stb. kaszáknak.

Ilyenektől, a kik a nép bizalmával visszaélnék, annak jóhiszeműségét aprópenzre váltják, megvetéssel fordulunk el, mert csak az a kaszavásárló, melynek foka ismert szent Antal vedjésem é a tábláján ez a felirat van nagy könnyen olvasható betűkkel: „Sohr, szent Antal ez a kaszám“ és tőlem lesz beszérem, mert én sem ügynököt, sem elárúsítót Magyarországon nem tartok.

RÉTAY és BENEDEK

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára

oltár és szószék-építész, templom-diszítő és aranyozó vállalat

Budapest IV. kerület, Lipót-utca 21. sz.

A nagymélt. és főtisztelendő Császa György kalocsai érsek, a budapesti és a kézdivásárhelyi oltáregylet szállítói.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldoztató kelyheket, keresztek, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat, nagy választékban! Elfogadják stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sirok és szószékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését. Egyházi kelmék, csipkék, falfeszületek, bucsujáró feszületek nagy választékban kaphatók raktárunkon.

Kivánatra készségesen küldünk bérmentve árjegyzékeket és alkalmas mintákat